

Parlamentný inštitút

Postavenie a pôsobnosť

Informačná grafika odboru Parlamentný inštitút Kancelárie NR SR 5/2025

Úvod

Odbor [Parlamentný inštitút](#) je **analyticko-informačný útvar** Kancelárie Národnej rady Slovenskej republiky. Postavenie Parlamentného inštitútu definuje § 144 *zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 350/1996 Z. z. o rokovacom poriadku Národnej rady Slovenskej republiky*, v zmysle ktorého plní informačné a vzdelávacie úlohy súvisiace s činnosťou NR SR a jej poslancov. Súčasťou odboru je aj oddelenie Parlamentná knižnica a oddelenie Parlamentný archív.

Analytická, informačná
a vzdelávacia činnosť

Parlamentná knižnica

Parlamentný archív

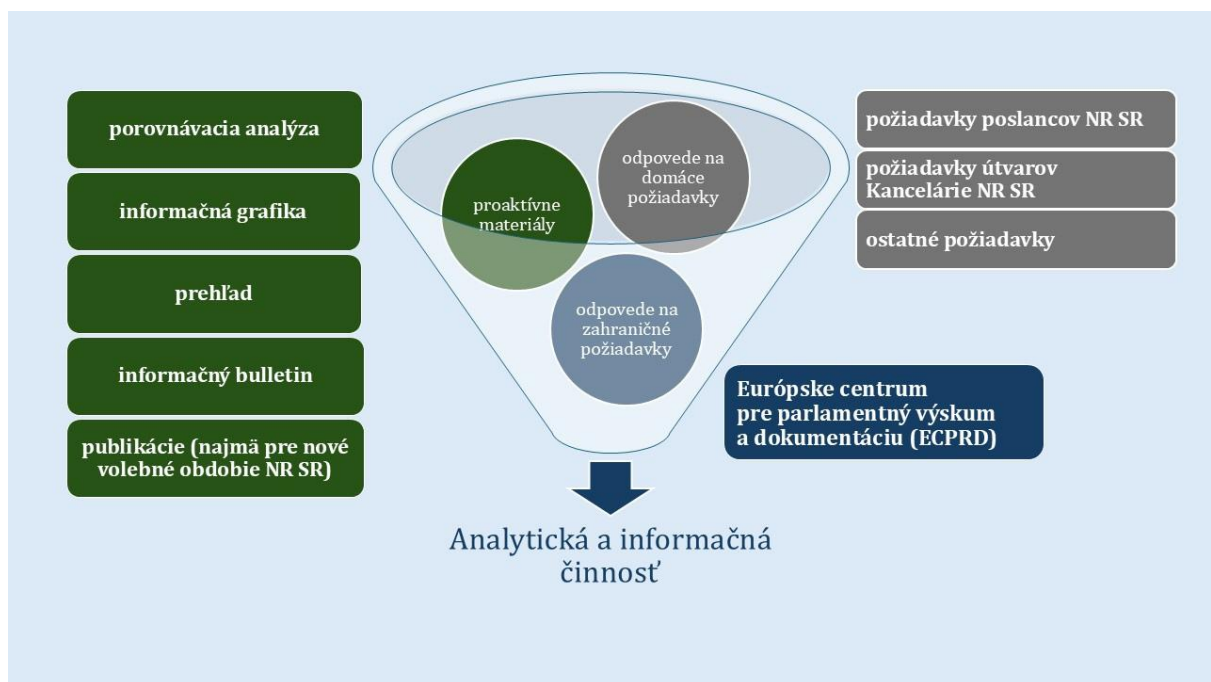
Parlamentný inštitút sídli v **areáli Bratislavského hradu**, v budove pri Mikulášskej bráne. Parlamentná knižnica sa nachádza na Severných hradbách a Parlamentný archív je možné nájsť na Západnej terase Bratislavského hradu.

Po personálnej stránke Parlamentný inštitút v súčasnosti tvorí riaditeľka odboru, sekretariát a **šesť analytikov** špecializujúcich sa na rôzne oblasti verejných politík. **Parlamentná knižnica** pozostáva z vedúcej oddelenia a piatich pracovníčok. **Parlamentný archív** tvorí vedúci oddelenia a traja zamestnanci.

V nasledujúcej časti stručne priblížime hlavné okruhy činností, ktorým sa venujú **analytíckí pracovníci Parlamentného inštitútu**.

Analytická a informačná činnosť

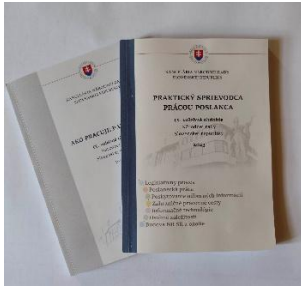

V rámci analytickej a informačnej činnosti Parlamentný inštitút pravidelne pripravuje:

- proaktívne materiály, pripravené z vlastnej iniciatívy odboru, zamerané na aktuálne témy, prerokované v NR SR a jej výboroch;
- odpovede na požiadavky funkcionárov, výborov a poslancov NR SR;
- odpovede na požiadavky od ostatných organizačných útvarov Kancelárie NR SR;
- odpovede na požiadavky zahraničných parlamentov, dotazníky medzinárodných organizácií a ďalších inštitúcií.

Z obsahového hľadiska prevažujú **porovnávacie analýzy**, obsahujúce komparáciu verejných politík, nástrojov alebo právnej úpravy určitej aktuálnej otázky vo vybraných štátoch (napr. regulácia lobingu, úhrada liekov, financovanie podporných školských zariadení, rodinné podnikanie, ceny za vodné a stočné, podpora cyklistickej dopravy a iné). Iniciatívne materiály Parlamentného inštitútu sú dostupné na [webovom sídle NR SR](#).

Vydávanie publikácií

Na začiatku každého volebného obdobia NR SR pripravuje Parlamentný inštitút príručku **Praktický sprievodca prácou poslanca** a publikáciu **Ako pracuje parlament**, ktoré sú určené najmä pre novozvolených poslancov a nových asistentov poslancov. Odbor zostavuje aj Výročnú správu NR SR a Kancelárie NR SR za uplynulý rok.

Okrem toho Parlamentný inštitút príležitostne v súvislosti s významnými výročiami slovenskej štátnosti vydáva aj **knihy**, ako napr. Ústava SR a jej dvadsaťpäť rokov, Jozef M. Hurban – 1. predseda SNR, Slovenský parlament v premenách času.

Vzdelávacia činnosť

Semináre pre novozvolených poslancov a ich asistentov

Stáže študentov vysokých škôl

Diskusie, okrúhle stoly pre (odbornú) verejnosť

Na začiatku každého volebného obdobia Parlamentný inštitút organizuje **úvodné inštruktážne semináre pre novozvolených poslancov NR SR a ich asistentov**. Obsahom týchto seminárov sú informácie, ktoré približujú postavenie a pôsobnosť NR SR a jej výborov, právomoci poslancov a pôsobnosť Kancelárie NR SR, príp. ďalšie praktické otázky parlamentnej práce.

Parlamentný inštitút príležitostne pripravuje pre širšiu odbornú verejnosť okrúhle stoly, či diskusie k rôznym témam súvisiacim s rokovaním parlamentu. Témy sa vyberajú podľa požiadaviek poslancov a podľa možností odborného zabezpečenia v súlade so špecializáciou, plánom práce a kapacitami odboru.

stáž študentov VŠ trvá od októbra do mája

prihlášky sa podávajú do polovice mája

výberové konanie je v júni

čaká nás už 28. ročník

už máme viac ako 800 absolventov

absolventi dostanú certifikát

Parlamentný inštitút zastrešuje **stáže študentov vysokých škôl v Kancelárii NR SR**, ktorých cieľom je prepojiť teóriu s praxou a oboznámiť študentov s činnosťou NR SR a jej kancelárie. V doterajšom 27-ročnom období absolvovalo takúto stáž už viac ako 800 študentov. Stáž štandardne trvá od októbra do mája. Predchádza jej výberové konanie, ktoré sa uskutočňuje väčšinou začiatkom júna na základe prihlášok uchádzačov podaných do polovice mája. Stážisti pracujú na rôznych organizačných útvaroch kancelárie a po ukončení stáže dostanú certifikát o jej absolvovaní. Informácie sú dostupné na [webovom sídle NR SR](#).

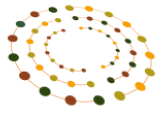
Medziparlamentná spolupráca

NR SR má rozsiahle a dlhoročné skúsenosti s **parlamentnou rozvojovou spoluprácou**, ktoré siahajú až do roku 2004. Tieto aktivity **odborne zastrešuje Parlamentný inštitút**, pričom sa do nich v praxi zapájajú poslanci NR SR a zamestnanci Kancelárie NR SR. Pre parlamenty prijímateľských štátov organizuje semináre, workshopy a školenia s cieľom posilniť ich inštitucionálnu kapacitu a napomôcť pri budovaní legislatívnych, informačných, analytických, knižničných a archívnych služieb. Aktivity sú financované z prostriedkov EÚ, Národného demokratického inštitútu (NDI) alebo prostredníctvom ďalších rozvojových programov.

V rokoch 2004 až 2019 NR SR, najmä prostredníctvom Parlamentného inštitútu, spoluorganizovala viac ako 40 podujatí pre poslancov a parlamentných zamestnancov z krajín **západného Balkánu, Mongolska, Iraku a Libanonu**. V období od septembra 2017 do decembra 2019 sme úspešne, v konzorciu s českým a maďarským parlamentom, realizovali twinningový projekt EÚ pre **moldavský parlament**, ktorý zahŕňal 70 rôznych aktivít. Od roku 2019 sa Parlamentný inštitút a ďalší pracovníci Kancelárie NR SR zúčastnili rôznych najmä **on-line podujatí pre Severné Macedónsko, Čiernu Horu, Panamu, Gambiu, Malajziu, Maldívy**

a **Bhután**. Okrem toho sme sa zapojili aj do twinningového projektu EÚ zameraného na posilnenie úlohy parlamentu **Bosny a Hercegoviny** a rozvojového projektu pre **albánsky Parlamentný inštitút**.

INTER PARES
Parliaments in Partnership
EU Global Project to Strengthen the Capacity of Parliaments

Najnovšie aktivity súvisia s partnerstvami Národnej rady SR v rámci projektu EÚ pod názvom “**INTER PARES**”.

Kancelária NR SR, najmä Parlamentný inštitút, sa v rámci INTER PARES zapojil do (on-line) projektov s parlamentmi Panamy, Bhutánu, Malajzie, Maldív a **Uzbekistanu**. Na jeseň 2025 sa očakáva spolupráca s parlamentom **Beninu**.

Parlamentná knižnica

Parlamentná knižnica je **samostatným oddelením Parlamentného inštitútu** a jej počiatky siahajú do roku 1991. Podľa knižničného zákona má postavenie **špeciálnej knižnice a nie je otvorená verejnosti**. Knižničné a informačné služby poskytuje poslancom NR SR, asistentom poslancov, zamestnancom Kancelárie NR SR a vybraným používateľom (pracovníkom orgánov štátnej správy, vedeckým pracovníkom akadémie vied) a prezenčne aj študentom vysokých škôl.

Knižnica plní svoje úlohy poskytovaním odborných služieb najmä z profilového fondu zameraného na oblasti právo, politické vedy, parlamentarizmus a parlamentné dokumenty, záležitosti EÚ, ekonómia, sociálna politika a spoločenské vedy. Do polovice roka 2020 mala právo povinného výtlačku. Celý fond v súčasnosti obsahuje viac ako **96 400 knižničných jednotiek**.

On-line katalóg automatizovaného knižničného systému ProfLIB, zavedený od roku 2008, je sprístupnený na webovom sídle NR SR na: <https://kniznica.nrsr.sk>. Tu je možné nájsť aj informácie o činnosti Parlamentnej knižnice: knižničný a výpožičný poriadok, služby knižnice, katalógy, rešerše, zahraničné aktivity, projekty knižnice a kontakty na informačné zdroje v Slovenskej republike a v zahraničí.

- Parlamentná knižnica **nie je** verejná knižnica (slúži pre poslancov, asistentov poslancov, zamestnancov Kancelárie NR SR a vybraných používateľov)
- v súčasnosti obsahuje viac ako 96 400 knižničných jednotiek

- výpožičné hodiny pre vyššie uvedených používateľov sú v pondelok – piatok: 9.00 – 12.00 hod., 13.00 – 15.30 hod.

- Parlamentná knižnica sídli v novovybudovaných kanceláriách a čítarni na **Severných hradbách Bratislavského hradu**

Okrem štandardných knižničných služieb Parlamentná knižnica pravidelne pre poslancov NR SR a zamestnancov Kancelárie NR SR vydáva tematické **rešerše** zamerané na aktuálne témy prerokovávané v NR SR a jej výboroch a prehľadné materiály **Nové knihy** a **Obsahy právnických časopisov**.

Parlamentná knižnica **spolupracuje s rôznymi knižnicami** a informačnými inštitúciami na Slovensku, s vybranými inštitúciami Európskej únie a so zahraničnými parlamentnými knižnicami. Od roku 1992 je členom Sekcie knižníc a výskumných služieb pre parlamenty IFLA (International Federation of Library Associations).

Významnými projektmi sú aj [Spoločná česko-slovenská digitálna parlamentná knižnica](#), ktorá predstavuje verejne prístupnú elektronickú databázu, obsahujúca úplné texty parlamentných dokumentov a stenografických správ od roku 1848 po súčasnosť, a [Portál digitálnych knižníc štátov V 4 Plus](#) sprístupňujúci digitálne parlamentné knižnice štátov: Česká republika, Poľsko, Maďarsko, Rakúsko, Slovensko.

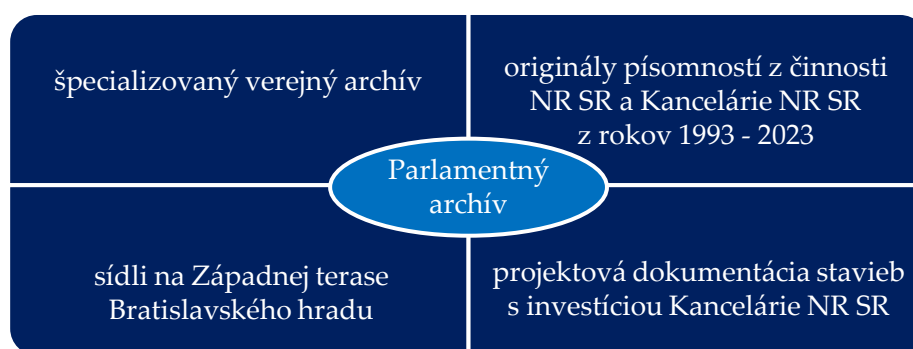
Parlamentný archív

Oddelenie Parlamentný archív je súčasťou odboru Parlamentný inštitút, ktoré sídli na **Západnej terase Bratislavského hradu**. Parlamentný archív zabezpečuje **archiváciu všetkých materiálov a písomností**, ktoré boli doručené a vyhotovené v Národnej rade SR, jej výboroch, u funkcionárov NR SR, ako aj písomnosti doručené a vybavované v pôsobnosti Kancelárie NR SR, a to **od roku 1993**. Okrem toho má v archívnej starostlivosti aj projektovú dokumentáciu všetkých stavieb, ktorých investorom je Kancelária NR SR od roku 1947.

Parlamentný archív je zaradený podľa zákona č. 395/2002 Z. z. o archívoch a registratúrach a o doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov do skupiny **špecializovaných verejných archívov** a od roku 2011 je členom Medzinárodnej rady archívov ICA (angl. *International Council on Archives*).

Spracované materiály v listinnej a v digitálnej podobe (pokiaľ je táto forma k dispozícii) sprístupňuje Parlamentný archív predsedovi a podpredsedom Národnej rady Slovenskej republiky, predsedom a podpredsedom výborov, poslancom a ich asistentom, zamestnancom Kancelárie NR SR, a **so súhlasom vedúceho Kancelárie NR SR** aj iným orgánom, inštitúciám a verejnosti. Parlamentný archív sleduje vývoj a aplikáciu elektronickej evidencie a aplikuje odporúčenia Ministerstva vnútra SR a zákonné normy na podmienky NR SR a jej kancelárie.

Vlastné archívne dokumenty využíva archív príležitostne aj na prípravu tematických **výstav** v budove NR SR, ktoré zvyčajne sledujú najmä parlamentný aspekt určitých dejinných udalostí, prípadne pôsobenia významných osobností slovenských dejín (napríklad Vznik 1. ČSR, Nežná revolúcia, Slobodné voľby, Tri dekády existencie Slovenskej republiky, Milan Rastislav Štefánik, Alexander Dubček, Sídlna budova NR SR atď.).

Odbor Parlamentný inštitút

Kancelária Národnej rady Slovenskej republiky

Adresa: Námestie Alexandra Dubčeka 1, 812 80 Bratislava 1

Email: pi@nrsl.sk

Web: www.nrsl.sk/web/?sid=nrsl/kancelaria/pi/pi

Spracoval: odbor Parlamentný inštitút Kancelárie NR SR

Redakčná a grafická úprava: Mgr. Natália Švecová, riaditeľka odboru Parlamentný inštitút

Bratislava, júl 2025

Materiál bol vypracovaný ako informačná brožúra najmä pre verejnosť a neprešiel jazykovou úpravou. Údaje, použité v materiáli, sú aktuálne k dátumu jeho zverejnenia.